

Studiul 8: Întâietatea lui Hristos

Sabat după-amiază, 14 februarie

De memorat:

„El este chipul Dumnezeului celui nevăzut, Cel Întâi Născut din toată zidirea. Pentru că prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri. Toate au fost făcute prin El și pentru El. El este mai înainte de toate lucrurile și toate se țin prin El.”

Coloseni 1:15-17

În studiul din această săptămână reluăm discuția despre Epistola către coloseni (vezi Studiile 1 și 2). În Studiul 2, secțiunea de joi, am văzut că în Coloseni 1:9-12 Pavel se roagă pentru credincioșii din Colose, cerând ca aceștia să trăiască într-un mod plăcut lui Dumnezeu. În versetele 12 și 13 el pune în balanță două sfere: cea a luminii și cea a întunericului – „moștenirea sfinților în lumină” (Coloseni 1:12) și „puterea întunericului” (Coloseni 1:13). Dumnezeu Tatăl ne-a făcut în stare să avem parte de moștenirea veșnică din împărăția luminii, ne-a izbăvit de sub puterea întunericului și „ne-a strămutat în Împărăția Fiului dragostei Lui, în care avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor” (Coloseni 1:13,14). Cu alte cuvinte, prin Domnul Isus, persoana Isus Hristos, care este și Dumnezeu nostru Creator, avem răscumpărarea. El ne-a răscumpărat și, prin credința în El, am fost strămutați din sfera întunericului în împărăția Fiului Său iubit.

Săptămâna aceasta vom analiza una dintre cele mai cuprinzătoare și sublime afirmații despre Domnul Isus din Noul Testament. Ce înseamnă că El este „chipul Dumnezeului celui nevăzut”, dar și „Cel Întâi Născut din toată zidirea” (Coloseni 1:15)?

„Chipul Dumnezeului nevăzut”

Când privim în oglindă sau la o fotografie, vedem o imagine a noastră, dar este o reprezentare plată, bidimensională. În anumite privințe, o sculptură oferă o idee mai clară, dar este totuși departe de realitatea vie, plină de viață, animată. Conceptul biblic de „chip”/„imagine”, deși se referă uneori la aceste reprezentări inferioare, sugerează ceva și mai amplu.

1. Rezumă diferitele sensuri ale cuvântului „chip” din: Geneza 1:26,27; 5:3; 1 Corinteni 15:49; 2 Corinteni 3:18 și Evrei 10:1! În ce fel diferă de sensul în care Domnul Isus este chipul lui Dumnezeu?

Geneza 1:26,27

²⁶ Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târătoarele care se mișcă pe pământ.”

²⁷ Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut.

Geneza 5:3

³ La vârsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul și asemănarea lui și i-a pus numele Set.

1 Corinteni 15:49

⁴⁹ Și după cum am purtat chipul celui pământesc, tot așa vom purta și chipul Celui ceresc.

2 Corinteni 3:18

¹⁸ Noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului și suntem schimbați în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului.

Evrei 10:1

¹ În adevăr, Legea, care are umbra bunurilor viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu poate niciodată, prin aceleași jertfe care se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvârșiți pe cei ce se apropie.

Ființele umane au fost create pentru a se asemăna cât mai mult cu Dumnezeu – din punct de vedere fizic, spiritual, relațional și funcțional. Dar ele reflectă imaginea lui Dumnezeu doar în anumite aspecte, iar păcatul a afectat chiar și acea reflexie. Însă Isus ne face capabili să Îl „vedem” pe Dumnezeul invizibil. „Cine M-a văzut pe Mine”, a spus Domnul Isus, „a văzut pe Tatăl” (Ioan 14:9). El este „întipărirea” naturii lui Dumnezeu (Evrei 1:3). El este gândul lui Dumnezeu făcut auzit și caracterul lui Dumnezeu manifestat vizibil.

2. De ce numai Domnul Isus este în stare să-L facă cunoscut pe Tatăl, conform Matei 11:27 și Ioan 1:1,2,14,18?

Matei 11:27

²⁷ Toate lucrurile Mi-au fost date în mâini de Tatăl Meu, și nimeni nu cunoaște deplin pe Fiul, afară de Tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul și acela căruia vrea Fiul să i-L descopere.

Ioan 1:1,2,14,18

¹ La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.

² El era la început cu Dumnezeu.

¹⁴ Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl.

¹⁸ Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.

Să observăm și alte moduri în care Isus Hristos a descris relația Sa cu Dumnezeu Tatăl.

- „Tatăl Meu lucrează până acum și Eu, de asemenea, lucrez” (Ioan 5:17).
- „Eu și Tatăl una suntem” (Ioan 10:30).
- „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine” (Ioan 14:6).

De asemenea, Domnul S-a descris în mod repetat în sens absolut prin trimiterea la numele lui Dumnezeu „Eu Sunt” (vezi Exodul 3:14); „Eu sunt Pâinea vieții” (Ioan 6:35); „Eu sunt Lumina lumii” (Ioan 8:12); „Eu sunt Păstorul cel bun” (Ioan 10:11,14); „Eu sunt Învierea și Viața” (Ioan 11:25); „Eu sunt în Tatăl, și

Tatăl este în Mine” (Ioan 14:11); „Mai înainte să se nască Avraam, sunt Eu” (Ioan 8:58).

Ce ar însemna ca Hristos să nu fi fost Dumnezeu Însuși, iar Tatăl să fi trimis o ființă creată să moară pentru noi? De ce este acest lucru radical diferit de ideea că Dumnezeu Însuși, în persoana lui Hristos, a murit pentru noi?

Întâiul Născut din lumea creată

În Noul Testament, expresia „Cel Întâi Născut” se referă mai ales la Domnul Isus (vezi Luca 2:7; Romani 8:29; Evrei 1:6; Apocalipsa 1:5), inclusiv în Coloseni. Dar și când se referă la alții, nu înseamnă neapărat primul copil. Conceptul biblic de „întâiul născut” subliniază relația specială tată-fiu, indiferent de ordinea nașterii. Există situații în care fiii mai mici au o importanță mai mare, cum ar fi Isaac, Iacov și Iosif. David, deși cel mai mic dintre frați, este uns rege (1 Samuel 16:10-13), iar prin psalmist Dumnezeu spune: „Iar Eu îl voi face întâiul născut, cel mai înalt dintre împărații pământului” (Psalmii 89:27), iar lui Moise: „Israel este fiul Meu, întâiul Meu născut” (Exodul 4:22). Deci această expresie denotă întâietate ca supremație sau importanță.

3. Ce motive invocă Pavel, în Coloseni 1:15-17, când îl numește pe Domnul Isus „Cel Întâi Născut din toată zidirea”?

Coloseni 1:15-17

¹⁵ El este chipul Dumnezeului celui nevăzut, Cel Întâi Născut din toată zidirea.

¹⁶ Pentru că prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri. Toate au fost făcute prin El și pentru El.

¹⁷ El este mai înainte de toate lucrurile și toate se țin prin El.

Este clar că Pavel nu vrea să sugereze că Domnul Isus a fost prima ființă creată. De fapt, el exclude categoric această posibilitate. De două ori, în două moduri diferite, el spune că Isus a creat toate lucrurile. Ele au fost create prin El și pentru El (Coloseni 1:16). În ambele cazuri, Isus Hristos este indicat ca agentul personal prin care Dumnezeu a realizat procesul de creație (vezi și Efeseni 3:9; Ioan 1:1-3; Apocalipsa 4:11). Afirmția lui Pavel este cât se poate de cuprinzătoare. „Toate lucrurile” înseamnă absolut orice – spațial (cerul și pământul), ontologic (cele văzute și cele nevăzute) și funcțional (dregătorii, domnii, stăpâniri). Ultimii termeni se referă în mod normal la ființe angelice (vezi Efeseni 3:10; 6:12). Ca și cum ar vrea să se asigure că nu poate fi înțeles greșit, Pavel indică și faptul că Domnul Isus a existat „mai înainte de toate lucrurile” (Coloseni 1:17). Expresia greacă poate însemna întâietate atât în rang, cât și în timp, dar în toate celelalte cazuri din scrierile lui Pavel, ea se referă la timp (vezi 1 Corinteni 2:7; Galateni 1:17; Efeseni 1:4). Un alt motiv exprimat de Pavel pentru

întâietatea Domnului Isus este că „toate se țin prin El” (Coloseni 1:17). Cuvântul grecesc (synistēmi) înseamnă literal „a aduce împreună” sau „a uni”. Isus Hristos este factorul unificator al universului, nu numai datorită rolului Său de Creator, ci și pentru că El este Răscumpărătorul.

Domnul Isus a murit pentru noi. Ce ar putea adăuga faptele noastre la aceasta? Cum devine blasfemie ideea că faptele noastre ar putea adăuga ceva la ceea ce Hristos a făcut deja pentru noi?

Capul trupului (bisericii)

4. Ce înseamnă „cap/căpetenie” în Efeseni 1:22 și Coloseni 2:10? Ce vrea să spună Pavel când Îl numește pe Isus „capul Bisericii” (Efeseni 5:23)?

Efeseni 1:22

²² El l-a pus totul sub picioare și l-a dat căpetenie peste toate lucrurile Bisericii,

Coloseni 2:10

¹⁰ Voi aveți totul deplin în El, care este Capul oricărei domnii și stăpâniri.

Efeseni 5:23

²³ căci bărbatul este capul nevestei, după cum și Hristos este capul Bisericii, El, Mântuitorul trupului.

Este firesc să vorbim despre cap în sens metaforic cu referire la un post de conducere, așa cum e cazul în nenumărate limbi de pe glob. Găsim o utilizare similară în Vechiul și Noul Testament. Observă cum este folosit termenul „cap/căpetenie” în următoarele versete!

(1) Exodul 18:25 – „Moise a ales oameni destoinici din tot Israelul și i-a pus căpetenii ale poporului: căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci și căpetenii peste zece.”

(2) Numeri 31:26 – „căpeteniile caselor adunării”.

(3) Deuteronomul 28:13 – Dumnezeu va face din poporul Israel „cap, nu coadă”, dacă acesta va asculta de El.

(4) Isaia 7:8 – „Deoarece capul Siriei este Damascul și capul Damascului este Rezin” (BTF).

(5) Osea 1:11 – „Atunci, copiii lui Iuda și copiii lui Israel [...] își vor pune o singură căpetenie.”

(6) Mica 3:9 – „căpetenii ale casei lui Iacov și mai-mari ai casei lui Israel”.

(7) 1 Corinteni 11:3 – „Hristos este Capul oricărui bărbat”.

Astfel, Hristos, în calitate de cap al bisericii, asigură conducerea, îndrumarea și dezvoltarea în vederea unității și creșterii (vezi Coloseni 2:19).

5. În 1 Corinteni 12:12-27, Pavel descrie biserica drept „trup”. Ce alte aspecte ale bisericii transmite această metaforă?

1 Corinteni 12:12-27

- ¹² Căci, după cum trupul este unul și are multe mădulare și după cum toate mădularele trupului, măcar că sunt mai multe, sunt un singur trup, tot așa este și Hristos.
- ¹³ Noi toți, în adevăr, am fost botezați de un singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie iudei, fie greci, fie robi, fie slobozi, și toți am fost adăpați dintr-un singur Duh.
- ¹⁴ Astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.
- ¹⁵ Dacă piciorul ar zice: „Fiindcă nu sunt mână, nu sunt din trup”, nu este pentru aceasta din trup?
- ¹⁶ Și dacă urechea ar zice: „Fiindcă nu sunt ochi, nu sunt din trup”, nu este pentru aceasta din trup?
- ¹⁷ Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul?
- ¹⁸ Acum dar, Dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare așa cum a voit El.
- ¹⁹ Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?
- ²⁰ Fapt este că sunt mai multe mădulare, dar un singur trup.
- ²¹ Ochiul nu poate zice mâinii: „N-am trebuință de tine”; nici capul nu poate zice picioarelor: „N-am trebuință de voi.”
- ²² Ba mai mult, mădularele trupului care par mai slabe sunt de neapărată trebuință.
- ²³ Și părțile trupului care par vrednice de mai puțină cinste le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. Așa că părțile mai puțin frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumusețe,
- ²⁴ pe când cele frumoase n-au nevoie să fie împodobite. Dumnezeu a întocmit trupul în așa fel ca să dea mai multă cinste mădularelor lipsite de cinste,
- ²⁵ pentru ca să nu fie nicio dezbinare în trup, ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele.
- ²⁶ Și dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el.
- ²⁷ Voi sunteți trupul lui Hristos și fiecare, în parte, mădularele lui.

La fel cum corpul nu poate trăi fără cap, atunci când o parte a corpului este pierdută sau rănită viața poate deveni mai grea. Adesea nu ne dăm seama cât de important este ceva până când nu pierdem acel lucru.

Dacă ar trebui să renunți la o mână, la un picior sau la un ochi, ce ai alege? Ce îți spune acest lucru despre cât de importantă este fiecare persoană ca membră a bisericii?

„Începutul” (și Întemeietorul)

6. Care este legătura din Coloseni 1:18 între ideea că Hristos este „Capul”, dar și „Începutul”?

Coloseni 1:18

¹⁸ El este Capul trupului, al Bisericii. El este începutul, Cel Întâi Născut dintre cei morți, pentru ca în toate lucrurile să aibă întâietate.

În ebraică, cuvintele pentru „cap” (ro’š) și „început” (rē’šît) sunt înrudite. Prima ocurență în Scriptură a celui de-al doilea cuvânt este în Geneza 1:1 – „La început [rē’šît], Dumnezeu...” Domnul Isus este Capul omenirii și al bisericii, nu numai datorită întrupării, ci și pentru că El este Creatorul.

În greacă, cuvântul pentru „început” (archē) are un sens larg. Aici „început” se referă la Domnul Isus ca izvorul sau întemeietorul bisericii (Coloseni 1:18) și, prin urmare, Capul ei, așa cum El este „Începutul” sau inițiatorul creației.

Domnul Isus nu este doar inițiatorul creației și al bisericii, ci – prin învierea Sa (Romani 6:3,4) – este și inițiatorul noii creații. Deoarece plata păcatului este moartea, biruința Sa asupra morții arată și biruința Sa asupra păcatului și puterea de a ne crea din nou după chipul Său. Toate acestea demonstrează de ce El este „Cel Întâi Născut dintre cei morți” (pentru sensul expresiei „Cel Întâi Născut”, vezi studiul de luni). Învierea Sa este învierea cea mai importantă, chiar dacă nu a fost prima (Moise a fost primul înviat, motiv pentru care a avut loc disputa cu diavolul cu privire la trupul lui [Iuda 9]). Fără învierea lui Hristos, nimeni altcineva nu ar fi putut fi înviat.

În acest punct este util să enumerăm motivele invocate de Pavel pentru întâietatea Domnului Isus: (1) Este manifestarea desăvârșită a Dumnezeului invizibil. (2) Este agentul prin care toate lucrurile au fost create. (3) A existat înainte de toate lucrurile și toate lucrurile se reunesc în El. (4) Este Capul bisericii, care este trupul Lui. (5) Este inițiatorul procesului de creare și re-creare. (6) A învins păcatul și moartea și prin urmare a câștigat dreptul de a-i învia pe toți cei care își pun încrederea în El ca Mântuitor. (7) Domnul Isus a existat dintotdeauna, iar acum, în virtutea tuturor acestor lucruri, are întâietate, fiind Capul omenirii și al bisericii.

*Ce trebuie să schimbi pentru a putea experimenta mai bine întâietatea lui
Hristos în propria viață?*

„Să împace totul”

7. Care este împăcarea despre care se vorbește în Coloseni 1:19,20 și care vine prin cruce? Cât de cuprinzătoare este ea?

Coloseni 1:19,20

¹⁹ Căci Dumnezeu a vrut ca toată plinătatea să locuiască în El

²⁰ și să împace totul cu Sine prin El, atât ce este pe pământ, cât și ce este în ceruri, făcând pace prin sângele crucii Lui.

Pavel folosește o expresie foarte interesantă în limba greacă pentru a încheia descrierea Domnului Isus, făcând aluzie la Tatăl, menționat în Coloseni 1:12. Plinătatea Lui a binevoit Tatăl să o facă să locuiască în Isus (compară cu Coloseni 2:9). Ce este această „plinătate”? Ioan se referă la ea ca la slava Tatălui, „plin[ă] de har și de adevăr” (Ioan 1:14). Așadar, pe baza acestui pasaj, acea „plinătate” cuprinde multe. Cuprinde eternitatea lui Dumnezeu și existența Sa prin Sine Însuși, precum și puterea Sa de a crea și re-crea. Cel mai important, evidențiază înțelepciunea Sa de a învinge păcatul și moartea prin cele mai inimaginabile mijloace – crucea. Și astfel El a transformat acel obiect lipsit de glorie într-o mărturie a iubirii Sale eterne pentru fiecare ființă creată. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:16).

Singurul mod în care păcatul putea fi categoric biruit pentru totdeauna și prin care toate lucrurile de împăcat puteau fi împăcate este rezumat în acel adevăr unic și glorios: Dumnezeu a iubit – a iubit universul și ne-a iubit pe noi atât de mult, încât a riscat totul ca să ne salveze prin moartea lui Hristos pe cruce. Cuvântul grecesc pentru „lume” este kosmos, care poate cuprinde întregul univers. Pavel face referire la această demonstrație universală în contextul ideii de a-L urma pe Hristos: „am ajuns o priveliște pentru lume [kosmos], îngeri și oameni” (1 Corinteni 4:9).

„Cerul Îl privea cu durere și uimire pe Hristos atârând pe cruce [...]. Printr-o viață de revoltă, Satana și toți cei care se unesc cu el ajung să nu mai fie în armonie cu Dumnezeu în așa măsură încât chiar prezența Lui ajunge pentru ei un foc mistuitor. Slava Lui, care este iubire, îi va distruge. [...] Planul de mântuire fiind încheiat, caracterul lui Dumnezeu va fi descoperit tuturor ființelor create. [...] De aceea, pe bună dreptate, îngerii puteau să se bucure când priveau la crucea

Mântuitorului [...]. Hristos Însuși înțelegea pe deplin rezultatele jertfei Sale aduse pe Golgota. El privea în viitor la toate acestea când, pe cruce fiind, a strigat cu glas tare: «S-a isprăvit!»” (Ellen G. White, Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus, p. 760, 764).

Un gând de încheiere

„Dacă un simplu om ar spune lucrurile pe care le-a spus Isus, nu ar fi un mare profesor de morală. Ar fi ori un dezaxat – la același nivel cu omul care spune despre el că este un ou fiert –, ori diavolul din Iad. Trebuie să alegeți. Fie acest om a fost, și este, Fiul lui Dumnezeu, fie un nebun sau ceva și mai rău. Îl puteți închide ca pe un nebun, Îl puteți scuipa și-L puteți ucide ca pe un demon sau puteți cădea la picioarele Lui și-L puteți numi Domn și Dumnezeu. Dar să nu venim cu vreo absurditate condescendentă cum că ar fi un mare învățător uman! El nu ne-a lăsat această posibilitate. N-a avut această intenție” (C.S. Lewis, *Mere Christianity*, 1952, p. 41; vezi în limba română *Creștinism, pur și simplu*, Humanitas, 2023).

„Tatăl este plinătatea întruchipată a Dumnezeirii și este invizibil ochilor muritori. Fiul este plinătatea manifestată a Dumnezeirii. Cuvântul lui Dumnezeu declară că El este «întipărirea Ființei Lui». [...] Domnul Hristos este Fiul preexistent al lui Dumnezeu și există de Sine stătător. [...] Când a vorbit despre pre existența Sa, Hristos a vrut să ne îndrepte gândurile spre veacurile nesfârșite din trecut. El ne asigură că nu a existat niciodată un timp când să nu fi fost într-o părtășie strânsă cu Dumnezeul cel veșnic. [...] El a fost egal cu Dumnezeu, infinit și atotputernic. [...] El este Fiul veșnic care există prin Sine Însuși” (Ellen G. White, *Evangelizare*, p. 615).

Zilnic: 1 Regi 7 – 13; Ellen G. White, Dietă și hrană, cap. 4, „Pregătiți pentru oaspetele neașteptat” – „Asigurarea călăuzirii divine”

1. Unde a pus Solomon ce închinase tatăl său, David?
2. Ce se întâmpla, „dacă vă veți abate de la Mine voi și fiii voștri”?
3. De ce a fost ales Ieroboam să coordoneze oamenii de corvoadă din casa lui Iosif?
4. Ce a vrut Ieroboam să îi dea omului lui Dumnezeu?
5. De ce nu sunt toate alimentele, deși hrănitoare în sine, potrivite pentru toate împrejurările?